

సౌందర్య లహరీ
ప్రథమ భాగః - ఆనంద లహరి

శివశ్శక్త్యా యుక్తో యది భవతి శక్తః ప్రభవతుం
నచే దేవం దేవో న ఖలు కుశలః స్పందితుమపి
అతస్త్వా మారాధ్యాం హరిహర విరించాదిభిరపి
ప్రణంతుం స్తోతుం వా కథ మకృత పుణ్యః ప్రభవతి.. || (1)
ఈ శ్లోక పఠనం వలన కలిగే ఫలం: సకల కార్య సిద్ధి

తనీయాంసం పాంసుం తవ చరణ పంకేరుహ భవం
విరించిః సంచిన్వన్ విరచయతి లోకానవికలమ్
వహత్యేనం శౌరిః కథమపిసహస్రేణశిరసాం
హరః సంక్షుద్యైనం భజతి భసితోద్ధూళనవిధిమ్ || (2)
ఫలం: (లోక ప్రియత్వము, ప్రకృతి విజయము)

అవిద్యానాం అంతస్తిమిర మిహిరద్వీప నగరీ
జడానాం చైతన్య స్తబక మకరంద సృతి ఝరీ!
దరిద్రాణాం చింతామణి గుణనికా జన్మజలధౌ
నిమగ్నానాం దంష్ట్రా మురరిపు వరాహస్య భవతి || (3)

త్వదన్యః పాణిభ్యామభయ వరదో దైవతగణః
త్వమేకా నైవాసి ప్రకటిత వరాభీత్య భినయా
భయాత్ త్రాతుం దాతుం ఫలమపిచ వాంఛా సమధికమ్
శరణ్యే లోకానాం తవహి చరణావేవ !నిపుణౌ ||4

హరిస్తామారాధ్య ప్రణతజన సౌభాగ్యజననీం
పురా నారీ భూత్వా పురరిపుమపి క్షోభమనయత్
స్మరోపి త్వాం నత్వా రతినయన లేహ్యేన వపుషా
మునీనామప్యంతః ప్రభవతి హి మోహాయ మహతామ్ ||(5) (జన ప్రీయత్వం)

ధనుః పౌష్పం మౌర్వీ మధుకరమయీ పంచవిశిఖాః
వసంతః సామంతోమలయ మరుదాయో ధనరథః
తథాప్యేకః సర్వం హిమగిరిసుతే కామపి కృపాం
అపాంగాత్తే లభ్యా జగదిద మనంగో విజయతే || (6)(సంతాన ప్రాప్తి)

క్వణత్ కాంచీదామా కరికలభ కుంభస్తన నతా
పరిక్షీణా మధ్యే పరిణత శరత్ చంద్రవదనా
ధనుర్భాణాన్ పాశం సృణిమపి దధానా కరతలైః
పురస్తా దాస్తాంనః పురమధితు రాహౌ పురుషికా || (7) (శత్రువులపై విజయం)

సుధా సింధోర్ మధ్యే సురవిటపి వాటి పరివృతే
మణిద్వీపే నీపోపవనవతి చింతామణి గృహే
శివాకారే మంచే పరమశివ పర్యంక నిలయాం
భజంతి త్వాం ధన్యాః కతిచన చిదానందలహరీం ||8

మహీం మూలాధారే కమపి మణిపూరే హుతవహం
స్థితం స్వాధిష్ఠానే హృదిమరుత మాకాశముపరి
మనోపి భ్రూమధ్యే సకలమపి భిత్వా కులపథం
సహస్రారే పద్మే సహరహసి పత్యా విహరసే || (9)

సుధా ధారాసారైః చరణ యుగళాంతర్విగళితైః
ప్రపంచం సించంతీ పునరపి రసామ్నాయ మహసః
అవాప్యస్వాం భూమిం భుజగనిభ మధ్యుష్ఠ వలయం
స్వమాత్మానం కృత్వా స్వపిషి కులకుండే కుహరిణి || (10)

చతుర్భుః శ్రీకంఠైః శివయువతిభిః పంచభిరపి
ప్రభిన్నాభిః శంభోర్ నవభిరపి మూల ప్రకృతిభిః
చతుశ్చత్వారింశ ద్వసుదళ కళాశ్ర త్రివలయ
త్రిరేఖాభిస్సార్దం తవ శరణ కోణాః పరిణతాః || (11)(వంధ్యా దోష నివారణ)

త్వదీయం సౌందర్యం తుహినగిరి కన్యే తులయితుం
కవీంద్రాః కల్పంతే కథమపి విరించి ప్రభృతయః
యదాలోకౌత్సుక్యా దమర లలనా యాంతి మనసా
తపోభిర్ దుష్ప్రాపా మపి గిరిశ సాయుజ్య పదవీం || (12) (కవితా శక్తి)

నరం వర్షీయాంసం నయనవిరసం నర్మసు జడం
తవాపాంగాలోకే పతితమనుధావంతి శతశః
గళద్వేణీబంధాః కుచకలశ విస్రస్త శిచయాః
హఠాత్తుట్యత్ కాంచ్యో విగళిత దుకూలాయువతయః || (13) (లోక ప్రియత్వం)

క్షితౌ షట్ పంచాశద్ధ్వి సమధిక పంచాశదుదకే
హుతాశే ద్వాపష్టి శ్చతురధిక పంచాశదనిలే
దివి ద్విష్టట్ త్రింశన్ మనసించ చతుష్టష్టిరితియే
మయాఖాస్తేషామప్యపరి తవ పాదాంబుజయుగమ్ || (14)
(రోగ నివారణ, క్షామ, దుర్బిక్ష నివారణ)

శరత్ జ్యోత్స్నా శుద్ధాం శశియుత జటాజూట మకుటాం
వరత్రాస త్రాణ స్పటిక ఘటికా పుస్తక కరామ్
సకృన్నత్వా నత్వా కథమివ సతాం సన్నిదధతే
మధుక్షీర ద్రాక్షా మధురిమ ధురీణాః ఫణితయః || (15) (కవిత్య ప్రాప్తి, విజ్ఞాన ప్రాప్తి)

కవీంద్రాణాం చేతః కమలవన బాలాతపరుచిం
భజంతే యే సంతః కతిచిదరుణామేవ భవతీమ్
విరించిః ప్రేయస్యాస్తరుణతర శృంగారలహరీ
గభీరాభిర్ వాగ్భిర్ విదధతి సతాం రంజనమమీ || (16) (వేదాది సకల శాస్త్ర
విజ్ఞానం)

సవిశ్రీభిర్వాచాం శశిమణి శిలాభంగ రుచిభిః
వశిన్యాద్యాభిస్తాం సహజనని సంచింతయతి యః
సకర్తా కావ్యానాం భవతి మహతామ్ భంగి రుచిభిః
వచోభిర్ వాగ్దేవీ వదన కమలామోద మధురైః || (17)
(కళా ప్రావీణ్యం)

తనుచ్ఛాయాభిస్తే తరుణ తరణి శ్రీ సరణిభిః
దివం సర్వామూర్వీ మరుణిమ నిమగ్నాం స్మరతియః
భవంత్యస్య త్రస్యద్వన హరిణ శాలీన నయనాః
సహౌర్వశ్యా వశ్యాః కతికతి న గీర్వాణ గణికాః || (18)
(లోక ప్రియత్వం)

ముఖం బిందుం కృత్వా కుచయుగ మధస్తస్య తదథో
హరార్థం ధ్యాయేద్యో హరమహిషితే మన్మథ కలామ్
స సద్యః సంక్షోభం నయతి వనితా ఇత్యతి లఘు
త్రిలోకీమప్యాశు భ్రమయతి రవీందు స్తనయుగామ్ || (19) (ఆత్మ జ్ఞాన లాభం,
మంత్రసిద్ధి)

కిరంతీమంగేభ్యః కిరణ నికురుంబామృతరసం
హృదిత్వా మాధత్తే హిమకర శిలామూర్తిమివ యః
స సర్పాణాం దర్పం శమయతి శకుంతాధిప ఇవ
జ్వర ఫ్లఫ్లాన్ దృష్ట్యా సుఖయతి సుధాధార శిరయా || (20) (విష నివృత్తి)

తటిల్లేఖాతన్వీం తపనశశి వైశ్వానరమయీం
నిషణ్ణాంషణ్ణామప్యపరి కమలానాం తవ కలామ్
మహా పద్మాటవ్యాం మృదితమల మాయేన మనసా
మహాంతః పశ్యంతో దధతి పరమానందలహరీమ్ ||(21)
(శత్రువిజయం, లోక ప్రేయత్వం)

భవానిత్వం దాసే మయి వితర దృష్టిం సకరుణాం
ఇతి స్తోతుం వాంఛన్ కథయతి భవాని త్వమితి యః
తదైవ త్వం తస్మై దిశసి నిజ సాయుజ్య పదవీం
ముకుంద బ్రహ్మాండ్ర స్ఫుటమకుట నీరాజిత పదామ్ ||(22)
(సర్వాభీష్ట, సకలైశ్వర్య, సామ్రాజ్య ప్రాప్తి)

త్వయా హృత్వా వామం వపురపరి తృప్తేన మనసా
శరీరార్దం శంభోరపరమపి శంకే హృతమభూత్
యదే తత్త్వద్రూపం సకలమరుణాభం త్రినయనం
కుచాభ్యామానమ్రం కుటిలశశి చూడాలమకుటం ||(23) (సర్వాపన్నివారణం)

జగత్సూతే ధాతా హరి రవతి రుద్రః క్షపయతే
తిరస్కుర్వే న్నోతత్ స్వమపి వపురీశ స్తిరయతి
సదా పూర్వస్సర్వం తదిదమనుగృహ్లాతి చ శివః
తవాఙ్ఞమాలంబ్యః క్షణ చలితయోర్ భ్రూలతికయోః॥(24)

(భూత, ప్రేత, పిశాచ, అపస్మారాది నివారణం)

త్రయాణాం దేవానాం త్రిగుణ జనితానాం తవ శివే
భవేత్ పూజా పూజా తవచరణయోర్యా విరచితా
తథాహి త్వత్ పాదోద్వహన మణిపీఠస్య నికటే
స్థితాహ్యేతే శశ్వన్ముకుళిత కరోత్తంస మకుటాః (25)

(ఉన్నత పదవీ లాభము)

విరించిః పంచత్వం వ్రజతి హరిరాష్నోతి విరతిం
వినాశం కీనాశో భజతి ధనదోయాతి నిధనం
వితంధ్రీ మాహేంధ్రీ వితతిరపి సమ్మీలిత దృశా
మహా సంహారేస్మిన్ విహరతి సతి త్వత్ పతిరసౌ ॥(26) **(సర్వార్థ సిద్ధి)**

జపో జల్పః శిల్పం సకలమపి ముద్రావిరచనా
గతిః ప్రాదక్షిణ్య క్రమణ మశనాద్యా హుతివిధిః
ప్రణామః సంవేశః సుఖమఖిల మాత్మార్పణ దృశా
సపర్యా పర్యాయ స్తవ భవతు యన్మే విలసితమ్॥(27)

(ఆత్మ జ్ఞాన లాభం, మంత్రసిద్ధి)

సుధామప్యాస్వాద్య ప్రతిభయ జరామృత్యు హరిణీం
విపద్యంతే విశ్వే విధి శతమఖముఖాద్యా దివిషదః
కరాళం యత్ క్షేళం కబళితవతః కాలకలనా
న శంభోస్తన్మూలం తవ జనని తాటంక మహిమా || (28)

కిరీటం వైరించం పరిహర పురః కైటభభిదః
కరోరే కోటీరే స్థలసి జహి జంభారి మకుటమ్
ప్రణమ్రేష్వేతేషు ప్రసభముపయా తస్య భవనమ్
భవస్యాభ్యుత్థానే తవ పరిజనోక్తి ర్విజయతే || (29)

(కూరుల, దుష్టుల నుండి రక్షణ)

స్వదేహోదూచాతాభిర్ ఘృణిభి రణిమాద్యాభి రభితః
నిషేవ్యే నిత్యే త్వా మహమితి సదా భావయతి యః
కిమాశ్చర్యం తస్య త్రినయన సమృద్ధిం తృణయతః
మహా సంవర్తాగ్నిర్ విరచయతి నీరాజన విధిమ్ || (30) (వివిధ సిద్ధి లాభం)

చతుష్టప్త్యా తంత్రైః సకలమతి సంధాయ భువనం
స్థితః తత్తత్ సిద్ధి ప్రసవ పరతంత్రైః పశుపతిః
పునస్త్యన్ నిర్బంధా దఖిల పురుషార్చైక ఘటనా

స్వతంత్రం తే తంత్రం క్షితితల మవతీతరదిదమ్ ||(31) (జన, రాజ
ప్రియత్వము)

శివః శక్తిః కామః క్షితి రథ రవి శ్శీత కిరణః
స్మరో హంసః శక్రస్తదనుచ పరా మార హరయః
అమీ హృల్లెఖాభి స్తిస్సభి రవసానోషు ఘటితాః
భజంతే వర్ణాస్తే తవ జనని నామావయవతామ్ || (32) (సకల కార్యసిద్ధి)

స్మరం యోనిం లక్ష్మీం త్రితయమిద మాదౌ తవ మనోః
నిధాయైకే నిత్యే నిరవధి మహాభోగ రసికాః
భజంతి త్వాం చింతామణి గుణ నిబద్ధాక్ష వలయాః
శివాగ్నౌ జుహ్వంతః సురభి ఘృత ధారా హుతి శత్రైః || (33) (ధన లాభము)

శరీరం త్వం శంభోః శశిమిహిర వక్షోరుహయుగం
తవాత్మానం మన్యే భగవతి నవాత్మాన మనఘమ్
అతః శేషశ్శేషీత్యయముభయ సాధారణతయా
స్థితః సంబంధో వాం సమరస పరానంద పరయోః || (34)

మనస్త్వం వ్యోమత్వం మరుదసి మరుత్ సారథి రసిత్వం
ఆపస్త్వం భూమిస్త్వయి పరిణతాయాం నహిపరం
త్వమేవ స్వాత్మానం పరిణమయితుం విశ్వ వపుషా
చిదానందాకారం శివ యువతి భావేన బిభృషే || (35) (క్షయ రోగ నాశనము)

తవాజ్ఞా చక్రస్థం తపనశశి కోటి ద్యుతిధరం
పరం శంభుం వందే పరిమిళిత పార్శ్వం పరచితా
యమారాధ్యన్ భక్త్యా రవి శశి శుచీనా మవిషయే
నిరాలోకే లోకే నివసతి హి భాలోక భువనే || (36)(దీర్ఘ రోగ, కఠిన రోగ నివారణ)

విశుద్ధౌ తే శుద్ధ స్పటిక విశదం వ్యోమ జనకం
శివం సేవే దేవీమపి శివ సమాన వ్యవసితామ్
యయోః కాంత్యా యాంత్యాః శశికిరణ సారూప్యసరణేః
విధూతాంతర్ ధ్వాంతా విలసతి చకోరీవ జగతీ || (37)(రాక్షస బాధ నివారణ)

సమున్మీలత్ సంవిత్ కమల మకరందైక రసికం
భజే హంసద్వంద్వం కిమపి మహతాం మానస చరమ్
యదాలాపా దష్టాదశ గుణిత విద్యా పరిణతిః
యదాదత్తే దోషా ధ్గుణ మఖిలమద్భ్యుః పయయివ || (38)
(బాలారిష్ట దోష నివారణ)

తవ స్వాధిష్ఠానే హుతవహ మధిష్ఠాయ నిరతం
తమీడే సంవర్తం జనని మహతీం తాం చ సమయామ్
యదాలోకే లోకాన్ దహతి మహతి క్రోధ కలితే
దయాగ్రాయా దృష్టి శ్శిశిర ముపచారం రచయతి ||(39)

(దుస్వప్న దోష నివారణ)

తటిత్వంతం శక్త్యా తిమిర పరిపంథి స్ఫురణయా
స్ఫురన్నానారత్నాభరణ పరిణధ్దేంద్ర ధనుషమ్
తవ శ్యామం మేఘం కమపి మణిపూరైక శరణం
నిషేవే వర్షంతం హరమిహిర తప్తం త్రిభువనమ్ || (40) **(ఇష్టార్థ దర్శనము)**

తవాధారే మూలే సహ సమయయా లాస్య పరయా
నవాత్మానం మనో నవరస మహా తాండవ నటమ్
ఉభాభ్యా మేతాభ్యా ముదయవిధి ముద్దిశ్య దయయా
సనాధాభ్యాం జఙ్ఘే జనక జననీమజ్జగదిదమ్ || (41)

(ఉదర రోగ నివారణము)

ద్వితీయ భాగః - సౌందర్య లహరీ

గతైర్ మాణిక్యత్వం గగనమణిభి స్సాంద్ర ఘటితం
కిరీటం తే హైమం హిమగిరిసుతే కీర్తయతి యః
సనీడే యచ్చాయా చ్చురణ శబలం చంద్ర శకలం
ధనుః శౌనాసీరం కిమితి న నిబద్ధాతి ధిషణామ్ || (42)

(మహోదర వ్యాధి నివారణము)

ధునోతు ధ్వాంతం న స్తులిత దళితేందీవరవనం
ఘన స్నిగ్ధ శ్లక్ష్యం చికుర నికురుంబం తవ శివే
యదీయం సౌరభ్యం సహజముపలబ్ధం సుమనసో
వసన్త్యస్మిన్ మన్యే వలమధన వాటీవిటపినామ్ (43) (జన ప్రీయత్వము

తనోతు క్షేమం న స్తవ వదన సౌందర్యలహరీ
పరీవాహ స్రోత స్సరణిరివ సీమంతసరణిః
వహన్తీ సిందూరం ప్రబల కబరీ భార తిమిర
ద్విషాం బృందైర్ బందీకృతమివ నవీనార్క కిరణమ్ || (44) (బాధా నివృత్తి)

అరాళై స్సాస్వభావ్యా దళికలభ సశ్రీభిరలకైః
పరీతం తే వక్త్రం పరిహసతి పంకేరుహ రుచిమ్
దరస్మేరే యస్మిన్ దశనరుచి కింజల్కరుచిరే
సుగంధౌ మాద్యంతి స్మర దహన చక్షుర్ మధులిహః || (45) (వాక్సుద్ధి)

లలాటం లావణ్య ద్యుతి విమలమాభాతి తవయత్
ద్వితీయం తన్మన్యే మకుట ఘటితం చంద్రశకలం
విపర్యా సన్యాసా దుభయమపి సంభూయ చ మిథః
సుధాలేపస్యూతిః పరిణమతి రాకా హిమకరః || (46) (సంతాన ప్రాప్తి)

భ్రువౌ భుగ్నే కించిత్ భువన భయ భంగవ్యసనిని
త్వదీయే నేత్రాభ్యాం మధుకర రుచిభ్యాం ధృతగుణమ్
ధనుర్ మన్యే సవ్యేతరకర గృహీతం రతిపతేః
ప్రకోష్ఠే ముష్టా చ స్థగయతి నిగూఢాంతరముమే || (47)
(లోక ప్రియత్వము, దేవతా ప్రియత్వము)

అహస్సూతే సవ్యం తవ నయన మర్కాత్మకతయా
త్రియామాం వామం తే సృజతి రజనీనాయకతయా
తృతీయా తే దృష్టిర్ దరదళిత హేమాంబుజ రుచిః
సమాధత్తే సంధ్యాం దివస నిశయో రంతరచరీమ్ || (48)
(నవగ్రహ దోష నివారణ)

విశాలా కళ్యాణీ స్ఫుటరుచి రయోధ్యా కువలయైః
కృపాధారా ధారా కిమపి మధురా భోగవతికా
అవంతీ దృష్టిస్తే బహునగర విస్తార విజయా
ధృవం తత్తన్నామ వ్యవహరణ యోగ్యా విజయతే || (49)

కవీనాం సందర్భస్తబక మకరందైక రసికం
కటాక్ష వ్యాక్షేప భ్రమర కలభౌ కర్ణయుగళం
అముంచనౌ దృష్ట్యా తవ నవరసాస్వాద తరళౌ
అసూయా సంసర్గా దళిక నయనం కించిదరుణమ్ || (50)

(మసూచి నివారణము)

శివే ! శృంగారార్ద్రా తదితరజనే కుత్సనపరా
సరోషా గంగాయాం గిరిశచరితే విస్మయవతీ
హరాహీభ్యో భీతా సరసిరుహ సౌభాగ్య జయినీ
సఖీషుస్మేరా తే మయి జనని దృష్టిస్సకరుణా || (51)

(జనాదరణ, గౌరవ వృద్ధి)

గతే కర్ణాభ్యర్ణం గరుత ఇవ పక్ష్యాణి దధతీ
పురాం భేత్తుః చిత్తుః ప్రశమరస విద్రావణ ఫలే
ఇమే నేత్రే గోత్రాధరపతి కులోత్తంస కలికే
తవాకర్ణాకృష్ట స్మరశర విలాసం కలయతః || (52)

విభక్త త్రైవర్ణ్యం వ్యతికరిత లీలాంజనతయా
విభాతి త్వన్నేత్ర త్రితయమిద మీశానదయితే
పునః స్రష్టుం దేవాన్ ద్రుహిణహరి రుద్రానుపరతాన్
రజస్సత్వం బిభ్రత్తమ ఇతి గుణానాం త్రయమివ || (53) **(కార్య సిద్ధి)**

పవిత్రీ కర్తుం నః పశుపతి పరాధీన హృదయే
దయామిత్రైర్ నేత్రై రరుణ ధవళ శ్యామ రుచిభిః
నదశ్శోణో గంగా తపనతనయేతి ధృవమయమ్
త్రయాణాం తీర్థానా ముపనయసి సంభేదమనఘమ్ || (54)

(స్త్రీ - పురుష రోగ నివారణ)

నిమేషోన్మేషాభ్యాం ప్రళయ ముదయం యాతి జగతీ
తవే త్యాహు స్సన్తో ధరణీధర రాజన్య తనయే
త్వదున్మేషాజ్ఞాతం జగదిద మశేషం ప్రళయతః
పరిత్రాతుం శంకే పరిహృత నిమేషాస్తవ దృశః || (55)

(అండ వ్యాధి నివారణ)

తవాపర్ణే కర్ణే జపనయన పైశున్య చకితాః
నిలీయంతే తోయే నియతమనిమేషాః శఫరికాః
ఇయంచ శ్రీర్బద్ధచ్చదపుట కవాటం కువలయం
జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి || (56)

దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదళిత నీలోత్పల రుచా
దవీయాంసం దీనం స్నపయ కృపయా మామపి శివే
అనేనాయం ధన్యో భవతి న చ తే హానిరియతా
వనేవా హర్మ్యేవా సమకర నిపాతో హిమకరః || (57)(భాగ్య లాభము)

అరాళం తే పాళీయుగళ మగరాజన్య తనయే
న కేషా మాధత్తే కుసుమశర కోదండ కుతుకమ్
తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథ ముల్లంఘ్య విలసన్
అపాంగ వ్యాసంగో దిశతి శర సంధాన ధిషణామ్ || (58)

(రాజ ప్రీయత్వము, వ్యాధి నివారణ)

స్ఫురత్ గండాభోగ ప్రతిఫలిత తాటంక యుగళం
చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖమిదం మన్మథ రథం
యమారుహ్య ద్రుహ్యత్యవనిరథ మర్కేందు చరణం
మహావీరో మారః ప్రమథపతయే సజ్జితవతే || (59)**(లోక ప్రీయత్వము)**

సరస్వత్యా సూక్తీ రమృతలహరీ కౌశలహరీః
పిబంత్యా శ్శర్వాణీ శ్రవణ చుళుకాభ్యామవిరళమ్
చమత్కార శ్లాఘా చలిత శిరసః కుండలగణో
ఝణత్కారై స్తారైః ప్రతివచన మాచష్ట ఇవ తే || (60) **(విద్యా లాభము)**

అసౌ నాసా వంశస్తుహినగిరి వంశధ్వజపటి!
త్వదీయోనేదీయః ఫలతు ఫలమస్మాక ముచితమ్
వహత్యన్తర్ ముక్తాః శిశిరకర నిశ్వాస గళితం
సమృద్ధ్యా యత్తాసాం బహిరపి స ముక్తామణిధరః||**(61)**

(జన ప్రీయత్వము, మనోభీష్ట సిద్ధి)

ప్రకృత్యాఽఽరకౌయా స్తవ సుదతి దంతచ్ఛదరుచేః
ప్రవక్ష్యే సాదృశ్యం జనయతు ఫలం విదృమలతా
న బింబం తద్బింబ ప్రతిఫలన రాగాదరుణితం
తులా మధ్యారోఢుం కథమివ న లజ్జేత కలయా ॥ (62) (సుఖ నిద్ర)

స్మిత జ్యోత్స్నాజాలం తవ వదన చంద్రస్య పిబతాం
చకోరాణామాసీదతి రసతయా చంచుజడిమా
అతస్తే శీతాంశో రమృతలహరీ రామ్లరుచయః
పిబంతి స్వచ్ఛందం నిశి నిశి భృశం కాంచికధియా ॥ (63) (నాయకత్వము)

అవిశ్రాంతం పత్యుర్ గుణగణకథా మ్రేడనజపా
జపా పుష్పచ్ఛాయా తవ జనని జిహ్వా జయతి సా
యదగ్రాసీనాయాః స్పటికదృష దచ్ఛచ్ఛవిమయీ
సరస్వత్యా మూర్తిః పరిణమతి మాణిక్య వపుషా ॥ (64)
(సకలలోక ప్రేయత్వము)

రణే జిత్వా దైత్యా నపహృత శిరస్టైః కవచిభిః
నివృత్తైః చండాంశ త్రిపురహర నిర్మాల్య విముఖైః
విశాఖేంద్రోపేంద్రైః శశివిశద కర్పూర శకలాః
విలీయంతే మాతస్తవవదన తాంబూల కబళాః ॥ (65) (సర్వతో విజయము)

విపంచ్యా గాయంతీ వివిధమపదానం పశుపతేః
త్వయారభేవక్తుం చలితశిరసా సాధు వచనే
తదీయైర్ మాధుర్యై రపలపిత తంత్రి కలరవాం
నిజాం వీణాం వాణీ నిచుళయతి చోళేన నిభృతమ్ || (66)

(వీణా వాదన నైపుణ్యము)

కరాగ్రేణ స్పృష్టం తుహినగిరిణా వత్సలతయా
గిరీశే నోదస్తం ముహురధర పానాకులతయా
కరగ్రాహ్యం శంభోర్ ముఖముకురవృంతం గిరిసుతే
కథంకారం బ్రూమస్తవ చుబుక మౌపమ్య రహితం || (67) (లోకప్రియత్వము)

భుజా శ్లేషాన్నిత్యం పురదమయితుః కంటకవతీ
తవ గ్రీవాధత్తే ముఖకమల నాళ శ్రియమియమ్
స్వతః శ్వేతా కాలాగురు బహుళ జంబాల మలినా
మృణాళీ లాలిత్వం వహతి యదధో హారలతికా || (68) (రాజ ప్రియత్వము)

గళే రేఖాస్త్రిస్తో గతిగమక గీతైక నిపుణే
వివాహ వ్యానద్ధ ప్రగుణ గుణ సంఖ్యా ప్రతిభువః
విరాజంతే నానావిధ మధుర రాగా కరభువాం
త్రయాణాం గ్రామాణాం స్థితి నియమ సీమాన ఇవ తే || (69) (కార్య సాఫల్యము)

మృణాళీ మృద్వీనాం తవ భుజలతానాం చతస్సణాం
 చతుర్భిః సౌందర్యం సరసిజభవ స్సౌతి వదనైః
 నఖేభ్యః సంత్రస్యన్ ప్రథమ మథనాదంధకరిపోః
 చతుర్థాం శీర్షాణాం సమమభయ హస్తార్పణధియా ॥ (70)
(యత్నిత కార్య సిద్ధి , లోక ప్రియత్వము)

నఖానా ముద్యోతైర్ నవనళినరాగం విహసతాం
 కరాణాం తే కాంతిం కథయ కథయామః కథముమే
 కయా చిద్వా సామ్యం భజతు కలయా హంత కమలం
 యదిక్రీడల్లక్ష్మీ చరణతల లాక్షారస చణం ॥ (71)**(దేవతాగణ ప్రియత్వము)**

సమం దేవి స్కంద ద్విపవదన పీతం స్తనయుగం
 తవేదం నః ఖేదం హరతు సతతం ప్రస్నతముఖం
 యదాలోక్యా శంకాకులిత హృదయో హాసజనకః
 స్వకుంభౌ హేరంభః పరిమృశతి హస్తేన రుటితి ॥ (72)
(రాత్రి వేళ ప్రయాణములలో భయ నివృత్తి)

అమూతే వక్షోజా వమృతరస మాణిక్య కుతుపౌ
 న సందేహస్పందో నగపతి పతాకే మనసినః
 పిబంతౌ తౌ యస్మా దవిదిత వధూసంగ రసికౌ
 కుమారా వద్యాపి ద్విరదవదన క్రౌంచదళనౌ ॥ (73)
(స్త్రీలకు స్తన్య ప్రాప్తి , గోవులకు క్షీర సమృద్ధి)

వహత్యంబస్తంబేరమదనుజ కుంభప్రకృతిభిః
సమారభ్యాం ముక్తామణిభిరమలాం హారలతికాం
కుచాభోగో బింబాధర రుచిభిరంతశ్శబలితాం
ప్రతాప వ్యామిశ్రాంపురదమయితుః కీర్తిమివతే || (74)

(యశో లాభము)

తవ స్తన్యం మన్యే ధరణిధర కన్యే హృదయతః
పయః పారావారః పరివహతి సారస్వతమివ
దయావత్త్యా దత్తం ద్రవిడశిశురాస్వాద్య తవయత్
కవీనాం ప్రౌఢానా మజని కమనీయః కవయితా || (75)(కవిత్య ప్రాప్తి)

హర క్రోధజ్వాలావళిభి రవళీఢేన వపుషా
గభీరే తే నాభీసరసి కృతసంగో మనసిజః
సముత్తస్థా తస్మాదచల తనయే ధూమలతికా
జనస్తాం జానీతే తవ జనని రోమావళిరితి || (76) (జన ప్రియత్వము)

యదే తత్ కాళిందీ తనుతర తరంగా కృతి శివే
కృశే మధ్యే కించిత్ జనని తవ యద్భాతి సుధియామ్
విమర్షా దన్యోన్యం కుచకలశయో రంతరగతం
తనూభూతం వ్యోమ ప్రవిశదివ నాభిం కుహరిణీమ్ || (77)

(రాజ ప్రియత్వము)

స్థిరో గంగావర్త స్తన ముకుళ రోమావళి లతా
కలావాలం కుండం కుసుమశర తేజో హుతభుజః
రతేర్ లీలాగారం కిమపి తవ నాభిర్ గిరిసుతే
బిలద్వారం సిద్ధేర్ గరిశ నయనానాంవిజయతే || (78) (రాజ వశ్యము)

నిసర్గ క్షీణస్య స్తనతట భరేణ క్లమజుషో
నమన్మూర్తేర్ నారీ తిలక శనకైస్తుట్యత ఇవ
చిరంతే మధ్యస్య త్రుటిత తటినీ తీర తరుణా
సమావస్థా స్థేమ్నో భవతు కుశలం శైల తనయే || (79)

(ఇంద్ర జాల విద్యా నైపుణ్యము)

కుచౌ సద్య స్విద్య త్తటఘటిత కూర్పాస భిదురౌ
కషంతౌ దోర్మాలే కనక కలశాభౌ కలయతా
తవ త్రాతుం భంగాదలమితి వలగ్నం తనుభువా
త్రిధానద్ధం దేవి త్రివళి లవలీ వల్లిభిరివ || (80)

(ఇంద్ర జాల విద్యా నైపుణ్యము)

గురుత్వం విస్తారం క్షితిధరపతిః పార్వతి నిజాత్
నితంబా దాచ్చిద్య త్వయి హరణ రూపేణ నిదధే
అతస్తే విస్తీర్ణో గురురయ మశేషాం వసుమతీం
నితంబ ప్రాగ్భార స్థగయతి లఘుత్వం నయతి చ || (81) (అగ్ని స్తంభన)

కరీంద్రాణాం శుండాన్ కనక కదలీ కాండ పటలీం
ఉభాభ్యామూరుభ్యా ముభయమపి నిర్జిత్య భవతి
సువృత్తాభ్యాం పత్యుః ప్రణతి కరినాభ్యాం గిరిసుతే
విధిజ్ఞే జానుభ్యాం విబుధ కరి కుంభద్వయ మసి || (82) (జల స్తంభన)

పరాజేతుం రుద్రం ద్విగుణ శరగర్భౌ గిరిసుతే
నిషంగౌ జంఘేతే విషమ విశిఖో బాధమకృత
యదగ్రే దృశ్యంతే దశ శరఫలాః పాదయుగళీ
నఖాగ్ర చ్చదాన స్సురమకుట శాణైక నిశితాః || (83) (సైన్య స్తంభన)

శృతీనాం మూర్ధానో దధతి తవ యౌ శేఖరతయా
మమాప్యేతౌ మాతః శిరసి దయయా ధేహి చరణౌ
యయోః పాద్యం పాథః పశుపతి జటాజూట తటినీ
యయోర్ లాక్షా లక్షీరరుణ హరి చూడామణి రుచిః || (84) (సిద్ధి ప్రాప్తి)

నమోవాకం బ్రూమో నయన రమణీయాయ పదయోః
తవాస్మై ద్వంద్వాయ స్ఫుటరుచి రసాలక్త కవతే
అసూయత్యత్యంతం యదభిహననాయ స్పృహయతే
పశూనాం ఈశానః ప్రమదవన కంకేళి తరవే || (85) (భూత బాధా నివృత్తి)

మృషా కృత్వా గోత్ర స్థలనమథ వైలక్ష్యనమితం
లలాటే భర్తారం చరణకమలే తాడయతి తే
చిరాదంతశ్శల్యం దహనకృత మున్ములితవతా
తులాకోటిక్వాణైః కిలికిలిత మీశానరిపుణా || (86) (వికార బాధా నివృత్తి)

హిమానీ హంతవ్యం హిమగిరి నివాసైక చతురౌ
నిశాయాం నిద్రాణం నిశి చరమభాగే చ విశదౌ
వరం లక్షీపాత్రం శ్రియమతి సృజంతౌ సమయినాం
సరోజం త్వత్పాదౌ జనని జయతశ్చిత్ర మిహకిమ్ || (87) (సర్ప వశిత్వము)

పదం తే కీర్తీనాం ప్రపదమపదం దేవి విపదాం
కథం నీతం సద్భిః కఠిన కమఠీ కర్పర తులాం
కథం వా పాణిభ్యా ముపయమనకాలే పురభిదా
యదాదాయ న్యస్తం దృషది దయమానేన మనసా || (88) (మృగములను
వశపరచుకొనుట)

నఖైర్నాకస్త్రీణాం కరకమల సంకోచ శశిభిః
తరూణాం దివ్యానాం హసత ఇవతే చండి చరణౌ
ఫలాని స్వస్థేభ్యః కిసలయ కరాగ్రేణ దధతాం
దరిద్రేభ్యో భద్రాం శ్రియమనిశ మహ్నయ దధతౌ || (89) (రోగ శమనము)

దదానే దీనేభ్యః శ్రియమనిశ మాశాను సదృశీం
అమందం సౌందర్య ప్రకర మకరందం వికిరతి
తవాస్మిన్ మందార స్తబక శుభగే యాతు చరణే
నిమజ్జన్ మజ్జీవః కరణ చరణై షట్చరణతామ్ || (90) (క్షుద్ర ప్రయోగ బాధా
నివృత్తి)

పదన్యాసః క్రీడా పరిచయమివారబ్ధు మనసః
స్థలంతే ఖేలం భవన కలహంసా న జహతి
అత స్తేషాం శిక్షాం శుభగ మణిమంజీర రణిత
చ్చలా దాచక్షాణాం చరణ కమలం చారుచరితే || (91) (భూ లాభము , ధన
లాభము)

గతాస్తే మంచత్వం ద్రుహిణ హరి రుద్రేశ్వర భృతః
శివః స్వచ్ఛచ్చాయా కపట ఘటిత ప్రచ్ఛదపటః
త్వదీయానాం భాసాం ప్రతిఫల నరాగారుణతయా
శరీరీ శృంగారో రస ఇవ దృశాం దోర్ధి కుతుకమ్ || (92) (రాజ్య , ఐశ్వర్య
లాభము)

అరాళా కేశేషు ప్రకృతి సరళా మందహాసితే
శిరీషాభా చిత్తే దృషదుఫల శోభా కుచతలే
భృశం తన్వీ మధ్యే పృథురురసిజారోహ విషయే
జగత్ త్రాతుం శంభోర్జయతి కరుణా కాచిదరుణా || (93) (వాంఛా సిద్ధి)

కళంకః కస్తూరీ రజనికరబింబం జలమయం
కళాభిర్ కర్పూరైర్ మరకత కరండం నిబిడితం
అతస్త్వద్భోగేన ప్రతిదినమిదం రిక్తకుహరం
విధిర్ భూయో భూయోనిబిడయతి నూనం తవకృతే || (94 అభీష్ట సిద్ధి)

పురారాతేరంతః పురమసి తతస్త్వచ్ఛరణయోః
సపర్యా మర్యాదా తరళ కరణానా మసులభా
తథాప్యేతే నీతాః శతమఖ ముఖాసిద్ధి మతులాం
తవ ద్వారోపాంతః స్థితిభి రణిమాద్యాభిరమరాః || (95)(వ్రణముల నివారణ)

కళత్రం వైధాత్రం కతికతి భజంతే న కవయః
శ్రియో దేవ్యాః కోవా న భవతి పతిః కైరపి ధనైః
మహాదేవం హిత్వా తవసతి సతీనామచరమే
కుచాభ్యా మాసంగః కురవకతరోరప్య సులభః || (96 సకల విద్యా లాభము)

గిరామాహుర్ దేవీం ద్రుహిణ గృహిణీం ఆగమవిదో
హరేః పత్నీం పద్మాం హరసహచరీ మద్రి తనయాం
తురీయా కాపిత్వం దురధిగమ నిస్సీమ మహిమా
మహామాయా విశ్వం భ్రమయసి పరబ్రహ్మ మహిషి || (97) (వాక్కుడ్డి, వాగ్గాటి,
ఆరోగ్యము)

కదాకాలే మాతః కథయ కలితాలక్తక రసం

విబేయం విద్యార్థి తవ చరణ నిర్ణేజనజలం

ప్రకృత్యా మూకానామపి చ కవితా కారణతయా

కదాధత్తే వాణీ ముఖ కమల తాంబూల రసతామ్ || (98) (పురుషులకు,
స్త్రీలకు సంతానోత్పత్తి శక్తి)